

ปัญหาวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย¹

ประเมษฐ์ แดนคงยิ่ง²

นับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันการใช้อำนาจตามกฎหมายโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของไทยในกรณีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น รวมถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบซึ่งนับวันแต่จะมีขั้นตอน วิธีการ และรูปแบบ ที่หลากหลายมากขึ้นเรื่อย ๆ ได้เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนและเป็นกลไกสำคัญเกี่ยวกับที่มาและการบังคับใช้อำนาจอธิปไตย ทั้งอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการนั้นถือเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวทำให้การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มีอุปสรรค ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการบริหารประเทศและแก้ไขปัญหาไปเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นก็เป็นสิ่งที่ไม่อาจกระทำได้โดยสะดวกดังเช่นการปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายที่เป็นประชาชนซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั่วไป เนื่องจากโดยปกติแล้วผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูงมักจะมีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นข้าราชการประจำซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ประกอบกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเองก็เป็นผู้ที่มีอำนาจและหน้าที่ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการยกร่างและบัญญัติกฎหมายมาบังคับใช้ รวมถึงเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารตามรัฐธรรมนูญอีกด้วย เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารตามรัฐธรรมนูญ แต่กลับเป็นผู้ที่กระทำความผิดโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่นั้นเสียเอง โอกาสที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเข้าไปก้าว

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์พัฒนา เรือนใจดี และอาจารย์ ดร.ฐาตุร ศิริยุทธ์วัฒนา

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถ่ายเทรณการยุดิธรรมทางอาญาในคดีที่ตนหรือพวกพ้องตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อมิให้มีการดำเนินคดีไปในทางที่เป็นโทษนั้นย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยง่าย ด้วยเหตุดังกล่าวปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบหรือการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงเป็นปัญหาที่ไม่อาจใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติเข้าไปดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพดังเช่นการดำเนินคดีอาญากับประชาชนทั่วไปได้ ดังนั้น การจะดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงไม่อาจใช้วิธีพิจารณาความอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงอย่างเดียวเข้าไปดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพได้

ด้วยเหตุที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ใช้วิธีพิจารณาความอาญาทั่วไปในศาลยุติธรรมนั้นไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อีกทั้งกระบวนการวิธีพิจารณาคดีในศาลยุติธรรมซึ่งใช้ระบบกล่าวหาก็ไม่เอื้อต่อการที่จะค้นหาความจริงเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่าที่ควร นอกจากนี้แล้วยังปรากฏอีกว่าการดำเนินคดีอาญาโดยใช้ระบบกล่าวหา มักจะเป็นไปโดยล่าช้า ทำให้ไม่อาจนำผู้กระทำความผิดซึ่งผลของการกระทำได้ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมและประเทศชาติให้มารับโทษตามกฎหมายโดยเร็ว การป้องกันและแก้ไขการทุจริตคอร์รัปชัน และประพฤติมิชอบในตำแหน่งหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยระบบศาลจึงยังขาดประสิทธิภาพทำให้เกิดแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรสำหรับตรวจสอบและดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นมาเป็นพิเศษ โดยปรากฏครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ขึ้นมาบังคับใช้ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวกำหนดให้วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นระบบไต่สวนและในการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลนั้นจะยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลัก อีกทั้งยังต้องยึดถือหลักในเรื่องสิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาและหลักการฟังความทุกฝ่ายเป็นสำคัญ แต่ถึงกระนั้นก็ตามเมื่อมีการนำระบบไต่สวนมาใช้ในวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันกลับพบว่าวิธีพิจารณาคดีในระบบไต่สวนซึ่งให้อำนาจศาลเป็นผู้มีหน้าที่ในการค้นหาความจริงโดยการไต่สวนข้อเท็จจริงและสืบพยาน รวมทั้งใช้ดุลพินิจในการที่จะไต่สวนและงดไต่สวนพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางและเด็ดขาด ประกอบกับการที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลยึดสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาจึงทำให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งตกอยู่ในฐานะเป็นกรรมของคดีอยู่แล้วถูกจำกัดสิทธิในการที่จะนำเสนอ

พยานหลักฐานของฝ่ายตนเพื่อต่อสู้คดีและไม่ได้รับความเป็นธรรมอันถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานซึ่งบุคคลทุกคนพึงได้รับการรับรอง ค้ำครอง โดยรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตามด้วยเหตุที่การพิจารณาคดีของศาลใช้ระบบไต่สวน จึงเป็นอำนาจของศาลที่จะค้นหาความจริงโดยใช้ดุลพินิจไต่สวนหรือคดีไต่สวนพยานหลักฐานใดก็ได้ ระบบไต่สวนดังกล่าวแม้จะทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว แต่ก็จะแตกต่างจากการพิจารณาคดีอาญาในระบบกล่าวหาและกระทบกับสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยเป็นอย่างมาก ทำให้นำมาสู่ปัญหาสำคัญหลายประการดังนี้

(1) ปัญหาของการใช้วิธีพิจารณาคดีระบบไต่สวนในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แม้ว่าการนำระบบไต่สวนมาใช้กับวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว โดยนอกจากศาลจะมีหน้าที่ในการควบคุมกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปตามกฎหมายแล้ว กฎหมายยังให้อำนาจศาลในการค้นหาความจริงได้เองทั้งในด้านที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทั้งกฎหมายยังให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีโดยยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะผู้ไต่สวนอิสระเป็นหลักในการพิจารณา แต่ศาลก็มีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานอื่นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ส่วนคู่ความโดยเฉพาะจำเลยก็มีโอกาสโต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานดังกล่าวและนำเสนอพยานหลักฐานต่อสู้คดีได้ อย่างไรก็ตามด้วยเหตุที่การพิจารณาคดีของศาลใช้ระบบไต่สวน จึงเป็นอำนาจของศาลที่จะค้นหาความจริงโดยใช้ดุลพินิจไต่สวนหรือคดีไต่สวนพยานหลักฐานใดก็ได้ ระบบไต่สวนดังกล่าวแม้จะทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว แต่ระบบวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของไทยในปัจจุบันก็เป็นวิธีพิจารณาที่จำกัดสิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยซึ่งมีความแตกต่างจากสิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยในคดีอาญาทั่วไปที่ใช้วิธีพิจารณาคดีระบบกล่าวหาเป็นอย่างมาก

(2) ปัญหาเกี่ยวกับอายุความในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นถึงแม้ว่ามีวัตถุประสงค์ในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันและป้องปรามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้อำนาจตามกฎหมายไปในทางมิชอบหรือโดยทุจริตซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม แต่บทลงโทษของการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวก็คือโทษตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งในความผิดแต่ละฐานนั้นกฎหมายได้กำหนดอายุความฟ้องคดีหรืออายุความร้องทุกข์ รวมทั้งอายุความล่วงเลยการลงโทษไว้มีกำหนดเวลาที่แน่นอน แต่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นกลับมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความไว้แตกต่างจากการนับอายุความในคดีอาญาทั่วไปโดยไม่ให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

รวมถึงกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย หากจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ กฎหมายบัญญัติก็ห้ามมิให้นำบทบัญญัติมาตรา 98 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับซึ่งทำให้มีผลเท่ากับเป็นการขยายอายุความทางอาญาออกไปโดยไม่มีกำหนด และสร้างความเหลื่อมล้ำ ทั้งยังเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในอันที่จะไม่ต้องถูกดำเนินคดี รวมทั้งสิทธิของจำเลยที่จะได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายในอันที่จะไม่ถูกนำตัวมาดำเนินคดีและถูกลงโทษภายในกำหนดอายุความตามกฎหมายซึ่งแตกต่างจากจำเลยในคดีอาญาทั่วไป

(3) ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาคดีกลับหลังจำเลยในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แม้ว่าวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะยังคงยึดหลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของการดำเนินคดีอาญาเพื่อให้โอกาสจำเลยในการโต้แย้งแสดงหลักฐานของโจทก์และนำเสนอพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน แต่วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็ให้อำนาจศาลในการที่จะทำการไต่สวนข้อเท็จจริงและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ โดยกระบวนการพิจารณาที่อาจกระทำกลับหลังจำเลยได้ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกชั้นตอนนับตั้งแต่วันยื่นฟ้องจนกระทั่งวันที่ศาลมีคำพิพากษา กระบวนการพิจารณาต่าง ๆ ที่กฎหมายบทบัญญัติให้กระทำกลับหลังจำเลยได้ดังกล่าวจึงถือเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการที่ได้รับการดำเนินคดีอาญาและสิทธิในการต่อสู้คดีในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยเท่าเทียมกันกับการดำเนินคดีอาญาทั่วไป

(4) ปัญหาเกี่ยวกับการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วิธีพิจารณาคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของไทยในปัจจุบันนี้มีหลักเกณฑ์ในการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่แตกต่างจากการขอรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ คดีที่จะสามารถขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นจะต้องเป็นคดีที่ศาลได้ทำการพิจารณาคดีกลับหลังจำเลยเท่านั้น อีกทั้งกฎหมายยังได้จำกัดสิทธิของผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ไว้ให้เป็นสิทธิเฉพาะตัวของจำเลยเท่านั้น บุคคลอื่นไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่แทนจำเลยได้ นอกจากนี้แล้วระยะเวลาในการขอรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ก็มีกำหนดเวลาเพียง 1 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา โดยศาลมีอำนาจเด็ดขาดและเป็นที่สุดว่าจะมีคำสั่งอนุญาตให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่หรือไม่ก็ได้ ซึ่งกระบวนการพิจารณาระบบไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว

มาข้างต้นจะมีความแตกต่างจากระบบการพิจารณาคดีอาญาในระบบกล่าวหาของศาลยุติธรรมและกระทบกับสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยเป็นอย่างมาก แม้ว่าการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือฐานความผิดตามฟ้องจะเป็นข้อหาและมีอัตราโทษทางอาญาเดียวกันกับคดีที่ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลยุติธรรมก็ตาม

นอกจากนี้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แตกต่างจากวิธีพิจารณาความอาญาในคดีอาญาทั่วไปในสาระสำคัญที่ชัดเจนที่นำมาสู่ปัญหาของการจำกัดสิทธิของจำเลยหลายประการ กล่าวคือ ปัญหาการใช้วิธีพิจารณาคดีระบบไต่สวนกับคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปัญหาเกี่ยวกับอายุความในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปัญหาเกี่ยวกับพิจารณาคดีหลังจำเลยในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และปัญหาเกี่ยวกับการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งปัญหาสำคัญอันเกิดจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับปัจจุบันดังกล่าวข้างต้นนั้น นอกจากจะเป็นการเพิ่มอำนาจหรือบทบาทให้แก่ศาลในการควบคุมกระบวนการพิจารณาคดีและในการค้นหาความจริงทั้งในทางที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่คู่ความได้อย่างกว้างขวางแล้ว กระบวนการวิธีพิจารณาคดีอาญาที่ใช้ระบบไต่สวนดังกล่าวยังทำให้จำเลยถูกจำกัดสิทธิในการต่อสู้คดีโดยจำเลยในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะได้รับการปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างไม่เสมอภาคและไม่เท่าเทียมกันกับสิทธิของจำเลยในคดีอาญาทั่วไปอันก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในอันที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่ามาตรการป้องกันและปราบปรามการใช้อำนาจตามกฎหมายของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการตรวจสอบและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องอันนำมาสู่การจำกัดสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้นก็ยังคงต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยต่อไป

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 นั้นผู้เขียนมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

(1) ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้วิธีพิจารณาคดีระบบไต่สวนในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 6 โดยบัญญัติให้สิทธิแก่จำเลยในการโต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานของโจทก์และนำเสนอพยานหลักฐานของฝ่ายตนเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของจำเลยได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับวิธีพิจารณาความอาญาในคดีอาญาทั่วไปโดยไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ศาลยึดสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือองค์กรของผู้ไต่สวนอิสระเป็นหลักในการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคดี

(2) ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอายุความในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นควรเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 25 ในส่วนที่เกี่ยวกับการนับอายุความในคดีอาญาทั้งอายุความฟ้องคดีและอายุความล่วงเลยการลงโทษให้มีหลักการนับอายุความทางอาญาเช่นเดียวกับการนับอายุความในคดีอาญาทั่วไปโดยไม่มีข้อยกเว้นเรื่องการนำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามมาตรา 98 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(3) ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นควรเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 31 มาตรา 40 โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา 172 ทวิ มาตรา 177 มาตรา 178 มาตรา 180 และมาตรา 237 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้เพียงเท่าที่จำเป็นเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นวิธีพิจารณาความอาญาในคดีอาญาทั่วไป

(4) ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นควรเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 29 โดยให้นำสิทธิในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาบังคับใช้ได้โดยอนุโลมหรือบัญญัติหลักการขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 ดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

สุพิศ ปราณีตพลกรัง. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง พ.ศ. 2560 (คดีอาญานักการเมือง). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพิมพ์
นิติธรรม, 2561.